

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie

(kształcenie według podstawy programowej z 2017 r.)

Opiekunka dziecięca
325905

 **CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

Warszawa 2017

Informator opracowała Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Warszawie

Spis treści

Wstęp	4
Informacje o zawodzie	6
1. Zadania zawodowe	6
2. Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie	6
3. Możliwości kształcenia w zawodzie	6
Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań	7
Kwalifikacja MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	7
1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu	7
2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu oraz kryteria oceniania	13
Podstawa programowa kształcenia w zawodzie	16

WSTĘP

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie jest podzielony na dwie części:

- pierwsza zawiera informacje ogólne o zawodzie oraz możliwości dalszego kształcenia w zawodzie, uzupełniania wykształcenia w różnych formach,
- druga zawiera wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań oraz podstawę programową dla zawodu.

Do każdej kwalifikacji, do każdego zestawu efektów kształcenia, zostały wybrane umiejętności reprezentatywne dla zawodu. Do tych umiejętności przypisano najważniejsze wymagania ogólne jako rozwinięcia oraz zamieszczono przykładowe zadanie z podaną odpowiedzią prawidłową.

Zamieszczony jest również przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji w zawodzie.

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich przykładowych zadań, które mogą wystąpić w arkuszach egzaminacyjnych. Informator nie może być główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w zawodzie, a kształcenie powinno odbywać się zgodnie z programami nauczania opracowanymi według obowiązującej podstawy programowej kształcenia w zawodzie.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzany:

- a. z zakresu danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub w zawodach zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego,
- b. na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

Przez kwalifikację w zawodzie należy rozumieć wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji.

Część pisemna egzaminu trwa 60 minut i przeprowadzana jest w formie testu składającego się z 40 zadań zamkniętych, zawierających cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna jest prawidłowa. Można uzyskać max. 40 punktów. Część pisemna egzaminu jest przeprowadzana z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu lub arkuszy i kart odpowiedzi.

Część praktyczna egzaminu jest przeprowadzana w formie zadania praktycznego i polega na wykonaniu przez zdającego zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym na stanowisku egzaminacyjnym. Część praktyczna egzaminu jest przeprowadzana według modelu (formy):

- a. w (wykonanie) – gdy rezultatem końcowym jest wyrób lub usługa,
- b. wk (wykonanie przy komputerze) – gdy rezultatem końcowym jest wyrób lub usługa, uzyskana z wykorzystaniem komputera,
- c. d (dokumentacja) – gdy jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja,
- d. dk (dokumentacja przy komputerze) – gdy jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja uzyskana z wykorzystaniem komputera.

Oczekiwane rezultaty zadania podlegają ocenie przez egzaminatora w trakcie trwania egzaminu lub po jego zakończeniu, zgodnie z podanymi kryteriami.

Przed przystąpieniem do dalszej lektury *Informatora* warto zapoznać się z ogólnymi zasadami obowiązującymi na egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie od roku szkolnego 2017/2018. Są one określone w ustawie o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz.1943 ze zm.) oraz w *rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie* oraz w formie skróconej w części ogólnej *Informatora o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie od roku szkolnego 2017/2018*, dostępnego na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (www.cke.edu.pl) oraz na stronach internetowych okręgowych komisji egzaminacyjnych.

INFORMACJE O ZAWODZIE

1. Zadania zawodowe

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **opiekunka dziecięca** powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) planowania i organizowania pracy opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej;
- 2) pielęgnowania dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego;
- 3) prowadzenia działań wychowawczych i edukacyjnych wspomagających rozwój psychomotoryczny dziecka;
- 4) promowania zdrowia i prowadzenia działań profilaktycznych;
- 5) udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego dziecka.

2. Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie

W zawodzie **opiekunka dziecięca** wyodrębniono jedną kwalifikację.

Numer kwalifikacji (kolejność)	Symbol kwalifikacji z podstawy programowej	Nazwa kwalifikacji
K2	MS.11	<i>Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka</i>

3. Możliwości kształcenia w zawodzie

Od roku szkolnego 2017/2018 kształcenie w zawodzie **opiekunka dziecięca** jest realizowane w klasach pierwszych 2-letniej szkoły policealnej.

WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ

Kwalifikacja K1

MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

1.1. Pielęgnowanie dziecka zdrowego

Umiejętność 2) rozpoznaje i określa potrzeby dziecka zdrowego, dostrzega związek między zaspakajaniem potrzeb a rozwojem dziecka, na przykład:

- określa hierarchię potrzeb dziecka zdrowego;
- rozpoznaje potrzeby dziecka zdrowego.

Przykładowe zadanie 1.

W pracy pielęgnacyjno-wychowawczej w grupie niemowlęcej najważniejszym działaniem opiekunki jest zapewnienie dzieciom potrzeby

- A. miłości.
- B. czystości.
- C. akceptacji.
- D. bezpieczeństwa.

Odpowiedź prawidłowa: **D**.

Umiejętność 8) obserwuje i ocenia rozwój fizyczny dziecka, na przykład:

- ocenia parametry fizyczne dziecka na tle grupy rówieśniczej,
- określa pozycję centylową dziecka na siatkach centylowych,
- ocenia poziom rozwoju dziecka na podstawie parametrów fizycznych dziecka,
- ocenia poziom rozwoju fizycznego dziecka w oparciu o obowiązujące normy rozwojowe dla poszczególnych grup wiekowych.

Przykładowe zadanie 2.

Wartość masy ciała dwuletniej dziewczynki znajduje się na poziomie 75 centyla, a wysokość– na poziomie 50 centyla siatek centylowych. Takie parametry fizyczne oznaczają, że rozwój fizyczny dziewczynki jest

- A. nieharmonijny.
- B. poniżej normy.
- C. powyżej normy.
- D. w granicach normy.

Odpowiedź prawidłowa: **D**.

Umiejętność 10) dba o odżywianie dziecka zgodne z normami żywieniowymi, na przykład:

- dobiera schemat żywieniowy do wieku dziecka,
- dobiera sposób odżywiania niemowląt i dzieci w wieku poniemowlęcym do obowiązujących norm żywieniowych.

Przykładowe zadanie 3.

W którym miesiącu życia zdrowego niemowlęcia można do jego diety wprowadzić jogurt, kefir i twarożek?

- A. W ósmym.
- B. W dziesiątym.
- C. W dziewiątym.
- D. W jedenastym.

Odpowiedź prawidłowa: **D.**

1.2. Pielęgnowanie dziecka chorego i niepełnosprawnego

Umiejętność 3) zaspokaja potrzeby biologiczne i psychospołeczne dziecka chorego i niepełnosprawnego z uwzględnieniem jego wieku i stanu zdrowia, na przykład:

- rozpoznaje potrzeby biologiczne dziecka chorego i niepełnosprawnego z wykorzystaniem różnych technik i metod, dostosowanych do wieku i stanu zdrowia dziecka;
- rozpoznaje potrzeby psychospołeczne dziecka chorego i niepełnosprawnego z wykorzystaniem różnych technik i metod, dostosowanych do wieku i stanu zdrowia dziecka;
- dobiera sposoby zaspokajania potrzeb biologicznych i psychospołecznych do wieku i stanu zdrowia dziecka chorego i niepełnosprawnego.

Przykładowe zadanie 4.

Który sposób karmienia należy zastosować u noworodka urodzonego z rozszczepem wargi i podniebienia?

- A. Karmienie butelką ze specjalnym smoczkiem.
- B. Odżywianie przez wyłonioną gastrostomię.
- C. Odżywianie pozajelitowe.
- D. Karmienie piersią.

Odpowiedź prawidłowa: **A.**

Umiejętność 5) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia dziecka i zaleceń zespołu terapeutycznego, na przykład:

- rozpoznaje czynności higieniczno – pielęgnacyjne;
- dobiera technikę zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych do stanu zdrowia dziecka;
- dobiera technikę zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych do wieku dziecka i zaleceń zespołu terapeutycznego.

Przykładowe zadanie 5.

Zalegającą wydzielinę z drzewa oskrzelowego niemowlęcia najskuteczniej można usunąć stosując oklepywanie klatki piersiowej

- A. dłonią ułożoną w „łódkę”, rozpoczynając od okolicy międzyłopatkowej do okolicy lędźwiowej.
- B. dłonią ułożoną w „łódkę”, rozpoczynając od okolicy lędźwiowej do okolicy międzyłopatkowej.
- C. opuszkami palców, rozpoczynając od podstawy klatki piersiowej wzdłuż przebiegu żeber do szczytu płuc.
- D. opuszkami palców, rozpoczynając od szczytu płuc wzdłuż przebiegu żeber do podstawy klatki piersiowej.

Odpowiedź prawidłowa: **C.**

Umiejętność 6) określa przyczyny i objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego, metody ich leczenia i zapobiegania im, na przykład:

- określa przyczyny chorób wieku dziecięcego,
- rozróżnia objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego,
- rozróżnia metody leczenia chorób wieku dziecięcego,
- dobiera sposoby zapobiegania chorobom wieku dziecięcego.

Przykładowe zadanie 6.

Gorączka do 40°C, wymioty, bóle kostno-stawowe, silny ból utrudniający połykanie pokarmów, to charakterystyczne objawy zapalenia

- A. migdałków.
- B. oskrzeli.
- C. krtani.
- D. płuc.

Odpowiedź prawidłowa: **A.**

1.3. Wychowanie i edukowanie dziecka

Umiejętność 3) dobiera materiały i pomoce dydaktyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych, na przykład:

- dobiera materiały i pomoce dydaktyczne do rodzaju zabaw oraz wieku rozwojowego dzieci;
- dobiera materiały i pomoce dydaktyczne do sposobu przeprowadzania zabaw oraz wieku rozwojowego dzieci.

Przykładowe zadanie 7.

Którego rodzaju przedmioty należy wykorzystać do przygotowania zabawy dydaktycznej „worek czarodziejski” dla prawidłowo rozwijających się dzieci w I półroczu drugiego roku życia?

- A. Tylko przedmioty znane dziecku.
- B. Tylko przedmioty nie znane dziecku.
- C. Przedmioty należące do jednego zbioru.
- D. Przedmioty należące do różnych zbiorów.

Odpowiedź prawidłowa: **A.**

Umiejętność 4) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w zakresie poszczególnych sfer z uwzględnieniem wieku dziecka i jego możliwości psychofizycznych, na przykład:

- określa warunki organizowania zabawy stymulujące rozwój dziecka;
- dobiera rodzaj zabaw stymulujących rozwój dziecka do wieku dziecka i jego możliwości psychofizycznych;
- dobiera rodzaj zabaw stymulujących rozwój dziecka do oczekiwanego efektu doskonalenia umiejętności psychofizycznych.

Przykładowe zadanie 8.

Który rodzaj zabawy należy przeprowadzić z trzyletnim dzieckiem, aby doskonalić u niego umiejętność rozpoznawania identycznych barw i kształtów?

- A. Wydzieranki-naklejanki.
- B. Loteryjkę-dobieranekę.
- C. Obrazki sytuacyjne.
- D. Układankę z puzzli.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

Umiejętność 5) analizuje i dobiera utwory literackie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka, na przykład:

- dobiera utwory literackie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka;
- dobiera sposób edycji utworu literackiego do możliwości percepcyjnych i wieku dziecka.

Przykładowe zadanie 9.

Pierwsze książeczki przeznaczone dla dzieci w wieku niemowlęcym powinny na każdej stronie zawierać

- A. jeden element na jednolitym tle.
- B. wiele elementów na jednolitym tle.
- C. jeden element na różnobarwnym tle.
- D. wiele elementów na różnobarwnym tle.

Odpowiedź prawidłowa: **A.**

1.4. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

Umiejętność 2) dobiera techniki plastyczne i metody prowadzenia zajęć do wieku i możliwości dziecka, na przykład:

- rozróżnia techniki plastyczne;
- określa techniki plastyczne do wieku i możliwości dziecka;
- określa techniki i metody do prowadzenia zajęć plastycznych do wieku i możliwości dziecka.

Przykładowe zadanie 10.

Którą technikę plastyczną należy wprowadzić do pracy z prawidłowo rozwijającym się dzieckiem w II połowie trzeciego roku życia?

- A. Rysowanie.
- B. Wydzierankę.
- C. Drukowanie stemplem.
- D. Formowanie plasteliny.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

Umiejętność 4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci zabawki i prace plastyczne z różnorodnych materiałów i surowców, na przykład:

- dobiera zajęcia plastyczne i techniczne do wieku i możliwości psychofizycznych dzieci;
- dobiera materiały i surowce do wykonywania zabawek i prac plastycznych;
- określa wiek dzieci do wykonywania zabawek i prac plastycznych z różnorodnych materiałów i surowców.

Przykładowe zadanie 11.

Zabawę polegającą na lepieniu bałwanka z masy solnej można przeprowadzić z prawidłowo rozwijającym się dzieckiem

- A. w I półroczu drugiego roku życia.
- B. w II półroczu drugiego roku życia.
- C. w I półroczu trzeciego roku życia.
- D. w II półroczu trzeciego roku życia.

Odpowiedź prawidłowa: **D.**

Umiejętność 10) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe z uwzględnieniem wieku, poziomu rozwoju i możliwości dzieci, na przykład:

- dobiera zabawy muzyczno-ruchowe do wieku dzieci;
- dobiera zabawy muzyczno-ruchowe do poziomu rozwoju i możliwości dzieci;
- określa wiek dziecka do rodzaju zabawy muzyczno-ruchowej.

Przykładowe zadanie 12.

W którym roku życia można zacząć wprowadzać u prawidłowo rozwijającego się dziecka zabawę muzyczno-ruchową z elementem obrotu wokół własnej osi?

- A. W drugim roku życia dziecka.
- B. W trzecim roku życia dziecka.
- C. W czwartym roku życia dziecka.
- D. W pierwszym roku życia dziecka.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

Przygotuj indywidualny plan pracy wychowawczej oraz opracuj jadłospis dzienny dla pięciomiesięcznej zdrowej dziewczynki, która od 4 miesięcy przebywa w domu małego dziecka. Dziewczynka dobrze zaadaptowała się do warunków panujących w placówce oraz personelu, a jej rozwój psychomotoryczny jest zgodny z normami rozwojowymi. Przygotuj zestaw pielęgnacyjny i zgłoś gotowość do wykonania na fantomie niemowlęcia kąpiel pięciomiesięcznej dziewczynki, u której w okolicach krocza występuje odparzenie skóry.

Indywidualny plan pracy wychowawczej

Sfera rozwoju psychomotorycznego dziecka	Osiągnięcia rozwoju dziecka	Oddziaływania wychowawcze z przykładami zabaw i ćwiczeń	Pomoce dydaktyczne

Jadłospis dzienny

Zgodnie z normami żywieniowymi dziecko powinno otrzymać:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 180 minut.

Ocenie podlegać będą 2 rezultaty:

- indywidualny plan pracy wychowawczej;
  - jadłospis dzienny
- oraz
- przebieg wykonania kąpieli dziewczynki.

Kryteria oceniania wykonania zadania praktycznego będą uwzględniać:

- jakość i kolejność wykonania czynności przygotowawczych;
- jakość, kolejność wykonania czynności pielęgnacyjnych;
- stosowanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony środowiska podczas wykonywania zabiegu pielęgnacyjnego;
- kompletność i jakość wpisów w Indywidualnym planie pracy wychowawczej i w jadłospisie.

Umiejętności sprawdzane zadaniem praktycznym:

1. Pielęgnowanie dziecka zdrowego
  - 1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku;

- 4) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami;
- 10) dba o odżywianie dziecka zgodnie z normami żywieniowymi.

2. Pielęgnowanie dziecka chorego i niepełnosprawnego

- 5) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia dziecka i zaleceń zespołu terapeutycznego.

3. Wychowanie i edukowanie dziecka

- 3) dobiera materiały i pomoce dydaktyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych;
- 4) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w zakresie poszczególnych sfer z uwzględnieniem wieku dziecka i jego możliwości psychofizycznych.

Inne zadania praktyczne z zakresu kwalifikacji *MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka* mogą dotyczyć:

- pielęgnowania, wychowania i edukowanie dziecka,
- oceniania rozwoju dziecka,
- przygotowywania indywidualnych planów pielęgnacyjno-wychowawczych,
- harmonogramów pracy z dzieckiem, ramowych planów dnia.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUNKA DZIECIĘCA - 325905.

1. CELE KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie opiekunka dziecięca powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) planowania i organizowania pracy opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej;
- 2) pielęgnowania dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego;
- 3) prowadzenia działań wychowawczych i edukacyjnych wspomagających rozwój psychomotoryczny dziecka;
- 4) promowania zdrowia i prowadzenia działań profilaktycznych;
- 5) udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego dziecka.

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA

Do wykonywania wyżej wymienionych zadań zawodowych niezbędne jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na które składają się:

1) Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów

(BHP). Bezpieczeństwo i higiena pracy

Uczeń:

- 1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
- 2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
- 3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
- 5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
- 6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
- 7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
- 9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

(PDG). Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej

Uczeń:

- 1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- 2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz

- przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
- 3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
  - 4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
  - 5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
  - 6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
  - 7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
  - 8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
  - 9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
  - 10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 11) planuje działania związane z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań;
  - 12) stosuje zasady normalizacji;
  - 13) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

(JOZ). Język obcy ukierunkowany zawodowo

Uczeń:

- 1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiających realizację zadań zawodowych;
- 2) interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka;
- 3) analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych;
- 4) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;
- 5) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.

(KPS). Kompetencje personalne i społeczne

Uczeń:

- 1) przestrzega zasad kultury i etyki;
- 2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
- 3) potrafi planować działania i zarządzać czasem;
- 4) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 5) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania;
- 6) jest otwarty na zmiany;
- 7) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem;
- 8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 9) przestrzega tajemnicy zawodowej;
- 10) negocjuje warunki porozumień;
- 11) jest komunikatywny;
- 12) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów;
- 13) współpracuje w zespole.

2) Efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru medyczno-społecznego, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów PKZ(MS.a)

PKZ(MS.a) Umiejętności stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodach: opiekun medyczny, terapeuta zajęciowy, ortoptystka, opiekunka dziecięca, technik masażysta, higienistka stomatologiczna, asystentka stomatologiczna, technik ortopeda, technik dentystyczny, protetyk słuchu, technik farmaceutyczny, technik sterylizacji medycznej, technik elektroradiolog, technik elektroniki i informatyki medycznej

Uczeń:

- 1) wyjaśnia ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka;
- 2) charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu zdrowia oraz promocji i profilaktyki zdrowia;
- 3) przestrzega zasad promocji zdrowia i zdrowego stylu życia;
- 4) wyjaśnia pojęcia z zakresu patologii, charakteryzuje objawy i przyczyny zaburzeń oraz zmian chorobowych;
- 5) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy;
- 6) charakteryzuje stany nagłego zagrożenia życia;
- 7) dokonuje oceny parametrów podstawowych funkcji życiowych;
- 8) udziela, zgodnie z kompetencjami zawodowymi, pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia;
- 9) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym;
- 10) przestrzega zasad bezpieczeństwa związanych z materiałami biologicznie skażonymi;
- 11) przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki;
- 12) komunikuje się z pacjentem, jego rodziną i grupą społeczną;
- 13) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu;
- 14) identyfikuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i europejskim;
- 15) sporządza, prowadzi i archiwizuje dokumentację medyczną zgodnie z przepisami prawa;
- 16) stosuje przepisy prawa dotyczące realizacji zadań zawodowych;
- 17) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem;
- 18) charakteryzuje organizację ochrony zdrowia w Polsce;
- 19) wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce;
- 20) określa źródła i sposoby finansowania świadczeń zdrowotnych;
- 21) wyjaśnia specyfikę rynku usług medycznych;
- 22) przestrzega zasad etycznego postępowania w stosunku do pacjentów oraz współpracowników;
- 23) posługuje się językiem migowym (nie dotyczy zawodu technik masażysta nauczanego w technikum);
- 24) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

3) Efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie opiekunka dziecięca

MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

1. Pielęgnowanie dziecka zdrowego

Uczeń:

- 1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku;
- 2) rozpoznaje i określa potrzeby dziecka zdrowego, dostrzega związek między zaspakajaniem potrzeb a rozwojem dziecka;
- 3) zaspakaja potrzeby biologiczne dziecka stosownie do jego wieku oraz stanu psychofizycznego;
- 4) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami;
- 5) planuje profilaktykę próchnicy i schorzeń wieku dziecięcego;
- 6) prowadzi działania profilaktyczne oraz kształtuje nawyki prozdrowotne;
- 7) określa normy rozwoju fizycznego dziecka i dobiera metody jego oceny;
- 8) obserwuje i ocenia rozwój fizyczny dziecka;
- 9) rozpoznaje symptomy krzywdzenia dziecka oraz przestrzega procedur postępowania w przypadku wystąpienia podejrzenia krzywdzenia dziecka;
- 10) dba o odżywianie dziecka zgodne z normami żywieniowymi;
- 11) analizuje jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych;
- 12) przygotowuje podstawowe posiłki uwzględniające zalecenia dietetyczne;
- 13) analizuje i prowadzi dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego;
- 14) planuje formy i zasady współpracy oraz współpracuje z pracownikami placówki w zakresie pielęgnowania dziecka;
- 15) planuje i organizuje czynności pielęgnacyjne u dziecka zdrowego, uwzględniając specyfikę placówki, w której przebywa dziecko;
- 16) określa cele, zadania i wymagania zdrowotno-higieniczne dla instytucji opiekuńczo--wychowawczych sprawujących opiekę nad małym dzieckiem.

2. Pielęgnowanie dziecka chorego i niepełnosprawnego

Uczeń:

- 1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku choremu i niepełnosprawnemu;
- 2) rozpoznaje potrzeby dziecka chorego i niepełnosprawnego;
- 3) zaspakaja potrzeby biologiczne i psychospołeczne dziecka chorego i niepełnosprawnego z uwzględnieniem jego wieku i stanu zdrowia;
- 4) przestrzega zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów;
- 5) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia dziecka i zaleceń zespołu terapeutycznego;
- 6) określa przyczyny i objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego, metody ich leczenia i zapobiegania im;
- 7) ocenia wpływ choroby na stan psychiczny dziecka;
- 8) reaguje na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka chorego;
- 9) dokonuje pomiaru parametrów życiowych u dziecka oraz interpretuje wyniki;
- 10) rozróżnia rodzaje niepełnosprawności oraz metody rehabilitacji;
- 11) uczestniczy w rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- 12) przestrzega zasad i drogi podawania leków;

- 13) podaje dziecku leki na zlecenie lekarza;
- 14) określa rolę mechanizmów obronnych i adaptacyjnych organizmu dziecka;
- 15) prowadzi dokumentację pielęgnacyjną dziecka chorego;
- 16) dobiera formy i przestrzega zasad współpracy z zespołem terapeutycznym;
- 17) charakteryzuje organizację i specyfikę pracy w placówce opieki nad dzieckiem oraz współpracuje z zespołem terapeutycznym;
- 18) towarzyszy dziecku podczas badań i zabiegów specjalistycznych.

2. Wychowanie i edukowanie dziecka

Uczeń:

- 1) przestrzega norm i określa fazy rozwoju małego dziecka, charakteryzuje podstawowe procesy psychiczne dziecka;
- 2) ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w zakresie poszczególnych sfer;
- 3) dobiera materiały i pomoce dydaktyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych;
- 4) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w zakresie poszczególnych sfer, z uwzględnieniem wieku dziecka i jego możliwości psychofizycznych;
- 5) analizuje i dobiera utwory literackie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka;
- 6) stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie;
- 7) przygotowuje i przedstawia inscenizacje dla dzieci;
- 8) charakteryzuje czynniki wpływające na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka;
- 9) kształtuje u dziecka pozytywne zachowania i cechy osobowości;
- 10) stosuje metody zapobiegania negatywnym zachowaniom dziecka;
- 11) dobiera metody rozwijania samodzielności dziecka;
- 12) rozwija samodzielność dziecka różnymi metodami;
- 13) określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków oraz wspiera dziecko w okresie adaptacji;
- 14) stosuje metody łagodzenia negatywnych emocji u dziecka;
- 15) określa istotę i fazy choroby sieroczej oraz stwarza warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej;
- 16) określa zaburzenia rozwojowe i problemy wychowawcze występujące u małego dziecka;
- 17) dobiera metody pracy wychowawczej z dzieckiem niepełnosprawnym i stwarzającym problemy wychowawcze;
- 18) planuje i prowadzi indywidualne zajęcia wyrównawcze;
- 19) organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych;
- 20) planuje formy współpracy z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania rozwoju i wychowania;
- 21) współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania rozwoju i wychowania;
- 22) ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej.

3. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

Uczeń:

- 1) wykonuje pomoce dydaktyczne, dekoracje okolicznościowe, scenografie oraz lalki, kukiełki i kostiumy do inscenizacji i balów, posługując się różnymi technikami plastycznymi;
- 2) dobiera techniki plastyczne i metody prowadzenia zajęć do wieku i możliwości dziecka;
- 3) prowadzi zajęcia techniczne i plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych;
- 4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci zabawki i prace plastyczne z różnorodnych materiałów i surowców;
- 5) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną i techniczną;

- 6) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju i kształtowaniu osobowości dziecka;
- 7) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych;
- 8) śpiewa piosenki dziecięce i gra na wybranych instrumentach muzycznych;
- 9) tworzy proste układy taneczne do muzyki uwzględniając wiek, poziom rozwoju i możliwości dzieci;
- 10) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe z uwzględnieniem wieku, poziomu rozwoju i możliwości dzieci.

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Szkoła podejmująca kształcenie w zawodzie opiekunka dziecięca powinna posiadać następujące pomieszczenia dydaktyczne:

- 1) pracownię wychowania dziecka, wyposażoną w: zabawki i pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w 2., 3. i 4. roku życia; kąciki tematyczne, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci, flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki, sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci, stanowisko z lustrem do ćwiczeń aparatu artykulacyjnego, narzędzia diagnozujące rozwój psychomotoryczny dziecka, biblioteczkę z literaturą dla dzieci, biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii, sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, odtwarzacz video, rzutnik pisma; ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, projektor multimedialny;
- 2) pracownię pielęgnowania dziecka, wyposażoną w: łóżeczka dla noworodków i niemowląt, stoły do przewijania, fantomy noworodka i niemowlęcia, stolik zabiegowy, wagę lekarską, kącik do kąpieli, kącik do karmienia niemowlęcia, kącik higieniczny, instalację bieżącej wody, bieliznę pościelową, bieliznę dziecięcą, środki do pielęgnacji, środki antyseptyczne, sprzęt i przybory do: toalety i kąpieli niemowląt, pojenia i karmienia niemowląt, mierzenia temperatury, toalety jamy ustnej, likwidacji zmian skórnych, pomoce dydaktyczne do promowania zdrowia, biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy i filmy dotyczące anatomii i fizjologii oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku dziecięcego;
- 3) pracownię muzyczną, wyposażoną w: płytotekę z utworami dla dzieci, muzyką poważną i ludową, śpiewniki dziecięce, instrumenty muzyczne, biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji muzycznej;
- 4) pracownię plastyczno-techniczną wyposażoną w: materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych, maszynę do szycia, żelazko i deskę do prasowania, zgrzewarkę do folii, instalację ciepłej wody, szafy, tablice korkowe, stoły do pracy, biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji plastycznej;
- 5) pracownię pierwszej pomocy, wyposażoną w: fantomy osoby dorosłej, dziecka, niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej, wyroby medyczne do: bandażowania, zakładania opatrunków, okładów, tamowania krwawień, unieruchamiania kończyn, środki do dezynfekcji ran, przyrządy do pomiaru temperatury i aparat do pomiaru ciśnienia, apteczkę pierwszej pomocy, filmy dydaktyczne dotyczące pierwszej pomocy.

Kształcenie praktyczne może odbywać się w: pracowniach szkolnych, placówkach dziennej i całodobowej opieki nad dziećmi (żłobkach, przedszkolach, domach małego dziecka) oraz innych podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie.

Praktyka zawodowa powinna być zorganizowana w wymiarze 4 tygodni (160 godzin).

4. MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO¹⁾

Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru medyczno-społecznego stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów	430 godz.
<i>MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka</i>	950 godz.

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej dla dorosłych, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli odpowiednio dla efektów kształcenia: wspólnych dla wszystkich zawodów i wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia, stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów oraz właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.